

CURS L'OFICI de LLEGIR

COMPENDI PERQUÈ I COM LLEGIR

Sessió 2, 29-III-2023, J. Jubert / Anny Escatllar

PRINCIPIIS Virginia WOOLF

"L'únic consell que una persona pot donar a una altra sobre llegir és que no es deixi aconsellar"... "segueix els teus propis instints, utilitza el teu propi motiu, arriba a les teves pròpies conclusions". Aquesta independència lectora és, recalca, "la qualitat més important que pot tenir un lector." ... Però ... "si així ho pactem entre nosaltres ...em sento amb la llibertat de presentar algunes idees i suggeriments":

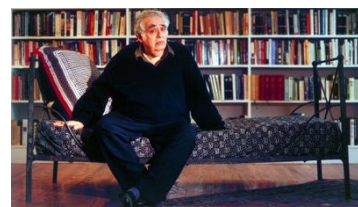
1. **1er procés de lectura: IMAGINACIÓ: OBERTURA I NETEJA**, on cal "obrir la ment tan amplament com es pugui", i "intentar esdevenir l'autor", el seu còmplice o company de feina. Això, diu, ens portarà a veure l'humà, a comprendre l'humà que crea. Al fer aquest exercici ens convida a que prenem consciència d'allò que la lectura desperta en nosaltres, que connecta amb altres fets i històries i amb el propi pensament. Aquest estat d'obrir la ment involucra eliminar prejudicis i preconceptes, a suspendre en propi pensament, per poder Veure la forma del que es manifesta més enllà de paraules i etiquetes. Un cop estem en aquest espai de "ment oberta", cal ser capaç de tenir una gran sensibilitat en percebre ("rebre les impressions") i gran audàcia de la imaginació.
2. **2on procés de lectura: INSIGHT**. Després de la neteja, suggereix **deixar "reposar la pols de la lectura"**, perquè el llibre retorni a la ment d'una forma diferent, transformat, sencer, de forma que algunes peces es col·loquin a lloc. Són els moments de revelació, on podem tenir un coneixement més profund, agafar perspectiva i comprendre
3. **3er procés de lectura: JUDICI**. En aquest moment ja deixem de ser l'autor o el seu còmplice, i esdevenim uns jutges severos, comparant el llibre amb la Forma de grans llibres, és a dir, amb alguns llibres del cànon, els clàssics, alguns grans llibres; és tracta d'un procés selectiu, on destriem el gra de la palla. Tot i que "hem de romandre lectors" (i no esdevenir crítics), Woolf remarca la responsabilitat i importància de Lectors: la qualitat dels lectors esdevé l'ambient que respiren els escriptors mentre treballen.

PRINCIPIIS Harold BLOOM per "llegir bé"

Per llegir "no hi ha cap mètode, llevat del vostre".

"No hi ha una sola manera de llegir".

Per "llegir bé": són necessaris la **solitud i la disponibilitat**.

1. **"Esborreu l'argot de la ment"**. "La ment (del lector, mentre llegeix) s'hauria de quedar a casa (confinada), callada, fins que la seva ignorància originària estigui purificada"... "Llegir al servei de qualsevol ideologia és el mateix que no llegir res".

2. **"No hi ha cap ètica de la lectura"**. "No intenteu millorar el vostre veí ni al vostre veïnat amb el que llegiu o la manera com llegiu". "Llegiu al costat d'una llum interna". "Llegeixes per tu, sense cap objectiu o finalitat".
3. **Un llibre és una espelma** (llum exterior). Les espelmes són "escriptors forts", que tenen "confiança amb un mateix" (Emerson). "La confiança en un mateix no és un dot, sinó que és **el segon naixement de la ment**, que només pot emergir després d'uns quants anys de llegir a fons".
4. **"Per llegir s'ha de ser inventor" (llegir com inventor)**. Es tracta de practicar la **"lectura bruta" o creativa, original**, que només es pot fer amb **"confiança amb un mateix"**... **"la intel·ligència de transformar als seus antecessors"**. Els **lectors bruts** són depredadors empedreïts, disposats a canviar, transliterar, digerir i transformar el llegit, atribuint-se'n legítimament l'autoria.
5. **Llegir és "demanar en préstec" / "llegir no és un afer ètic"**. **Llegim per ser autors del propi Pensar i Veure**.
6. **Recuperació del que és irònic**. **"La pèrdua de la ironia és la mort de la lectura i de tot allò que les nostres naturaleses tenen de civilitzades"**.

PRINCIPIS DEL FLÂNEUR

1. Ser **gourmet de la lectura, selectiu**, no cruspir-se qualsevol text. Ser intolerant amb els textos indigestos.
2. **S'ha de llegir tip** (llegir llegit, havent llegit molt). Després no hi haurà més lectura que la relectura.
3. **Llegir amb una pastanaga davant del nas de la llebre**, és a dir: tenint un objectiu. I ser un caçador furtiu (= caçador de bolets), estant a l'aguait de paraules clau, frases, cites que ens **"asombren"**.
4. **Principi de no reducció** a un menú tradicional: Durant la lectura cal estar **atent i disponible**, evitant de forma activa que les sinapsis vagin cap el camí del "pensar propi", per **no reduir o interrompre el discurs de l'emissor** (escriptor) ni amotllar-ho al pensament o esquema o plataforma propis, com passa sovint quan -de forma conscient o inconscient- es cerca la confirmació del ja sabut (provocant una mera "reducció al ja sabut").
5. **Lectura bruta i lectura neta + DISPONIBILITAT + llegir en epojé**.
Llegir en *epojé* (com un *flâneur* autèntic): en soledat i silenci del *jo* interior (l'*okupa* sabut, opinador), llegir a peu de plataforma (no dalt d'ella). Cal **estar constantment a l'aguait** de foragitar aquests "*okupes saltadors*" del *jo* interior (l'*okupa* sabut, opinador), que distorsionen la nostra mirada, practicant una gimnàstica mental que permeti "esborrar l'argot de la ment" (Bloom), i llegint en **actitud del flâneur autèntic, (en epojé i sense esperar res), "atent i disponible"**, "en soledat i silenci del *jo* interior".
6. **Les lectures s'han de preparar** (abans, durant i/o després de la lectura): Biografia de l'autor, Epocalitat i localitat (de l'autor, dels fets narrats), Data i circumstàncies de redacció.
7. **Estigues disponible**: Per **"llegir bé"** s'ha d'escoltar, deixar ser i estar *disponible* per rebre, no esperant res (però seguint el rastre), a l'aguait que una paraula, frase,

paràgraf, capítol, llibre que vas llegint (o discurs que vas escoltat, diàleg en el que hi participes), tot d'una encengui la teva “*llum interior*” il·luminada per una “*espelma*” (llum exterior) i faci sorgir (emergir) la sorpresa, l’*estranyesa*, el “*asombro*” (MF) d’un “veure”, “comprendre” que faci de despertador o activador o transformador.

8. **De “la utilitat d’allò inútil”.** Allò únic important és deixar que el llegit “t’asombri” (M.F.), amb independència o negligència de la seva utilitat pràctica, comptable.
9. **La PRIMERA LECTURA serveix per preparar la SEGONA LECTURA (lectura en segon pla).** ¿Com?:
 - a. **PRIMERA LECTURA:** d’entrada (en primera lectura), subratllant els fragments/frases que augmenten la intensitat de la “llum interior”.
 - b. **SEGONA LECTURA o LECTURA EN SEGON PLA,** és a dir, “anar per feina”. El més important per *fer-se* amb un llibre és *desfer-se* de l’argument (de la *història*, *narració*, *relat*), treure’ns de sobre el “de que va” (la novel·la, sobretot, si és que encara es llegeixen novel·les). El treball consisteix en només “llegir els subratllats i requadrats” significatius (pel lector) “de forma descontextualitzada”, i re-textualitzar-los en “una inèdita narrativa pròpia que s’incorpori a la plataforma sempre en construcció”, convidat en aquest pensar-llegir propi “a **convertir-te en tu mateix, sense vergonya ni temor**” (Roszak). La “història” (allò de què va, l’argument d’un llibre) és un farcit prescindible. Allò essencial d’un llibre, allò que cal retenir i retrobar és el fragment (els fragments). No hi ha (no hi acaba havent), en definitiva, més lectura que la relectura i la lectura en segon pla. Aleshores és quan “l’autoria” del llegit canvia de nom i el sentit del text literal, lleument modificat o no, s’incorpora a la “plataforma” (sempre en construcció). Això comporta posar en relació el “món literari” (l’espelma) amb el món i propi (llum interior).
10. Subratlla sempre **EN DIFERIT** i molt selectivament. Només subratlla aquelles paraules clau i les frases-cita (susceptibles de ser copiades en un Quadern de cites).
11. **Equipat amb el kit del lector:** punts de lectura, llapis, Regla, Goma, Retoladors groc i taronja, *post-it* de colors, bolígrafs (blau (o negra) i vermell. Quadern de notes. Quadern CITES. QUADERN alfabètic DEFINICIONS MÍNIMES, QUADERN LLIBRES.
12. **Llegir en paral·lel, establint relacions amb altres llibres.**
13. **Principi d’Intolerància:** Si la lectura d’un llibre (generalment recomanat i ben ponderat) no et “diu” res, interromp la lectura. Si amb els dies i els anys hi tornes i l’efecte és el mateix, pots llençar el llibre (o regalar-lo a un enemic).
14. Abans, durant i després (del part) de la lectura, s’ha de disposar de “Competència i seguretat” (o el coratge d’escollir equivocar-se). **Confiança en un mateix** és el coratge d’haver de rectificar, assumint les conseqüències del canvi o ruptura en el “jo” (punt de vista) previ. És córrer el risc de veure i pensar (no només raonar). És acceptar acollir el que, en aquell moment (de la lectura o post-lectura), se’t mostra. És *veure* i deixar que es mostri, deixant-se il·luminar per la llum interior encesa de cop (“*asombro*”).

PRINCIPIS D’AUTORS VARIS

1. **Lectura pròpia:** la lectura és un acte creatiu permanent (Daniel Pennac)

2. Deixar que l'altre (l'autor-espelma-exterior) ens obri la porta d'estàncies a les que no hi hauríem sabut arribar-hi tot sols, permetent que s'encengui la nostra llumeta interior (Marcel Proust).
3. "Llei" de Proust sobre "l'òptica de la ment" al llegir: **"No podem rebre la veritat (!) de ningú, hem de crear-la nosaltres mateixos. Allò que és el termini de la saviesa de l'autor només se'ns presenta com l'inici de la nostra"**. És a dir: allò que per l'escriptor és una "conclusió", pel lector (*flâneur*-disponible) ha de ser una "incitació". Aquest és "el paper ahora essencial i limitat de la lectura" de "bells llibres". És a dir: **la funció d'un "bon llibre" és despertar, desvetllar el lector** (en singular, donat que és esser solitari). Ve a dir: en posar-nos a llegir en actitud de *flâneur* (en *epojé*) i disponibles (mereixedors), ens posem un "despertador" per que soni -a no es sap a quina hora, minut i segon, de no se sap quin dia- i s'encengui la "llum interior" (el "*asombro*" de veure i assabentar-se). "*La lectura es troba en el llindar de la vida espiritual (!); pot introduir-nos a ella; però no la constitueix*" (p.39) [entenent nosaltres, materialistes impenitents, "*vida espiritual*" (!) com "autoconsciència de ser", autoconsciència conscient i permanent de ser, també ara i aquí mentre llegeixo en *epojé* i disponible, permanentment ahora amb "*asombro de ser*", estant llegint també i particularment].
4. **Utilitzar** la lectura com a auxiliar per exercir les pròpies facultats. Llegir de forma binària (atent -sensible) a la dimensió "sonant": el so, l'estil, la forma, i atent a atent a la dimensió significat/sentit/contingut (C.S. Lewis).
5. **Recopilar llibres** que els autors esmenten de passada, llibres recomanats. **Adreçar-se a les fonts** i prescindir dels que et donen la lectura feta (Henry Miller).